

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор СумДУ

_____ А. В. Васильєв

наказ №464-І

від 27 травня 2014 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**про Відділ захисту інформації в автоматизованих системах
Центру технічного обслуговування інформаційних систем СумДУ**
Версія 01

1. Загальні положення

- 1.1. Відділ захисту інформації в автоматизованих системах (надалі – Відділ, ВЗіАС), є структурним підрозділом Центру технічного обслуговування інформаційних систем (надалі – ЦТОІС) Сумського державного університету (надалі – СумДУ).
- 1.2. Головна мета діяльності Відділу – організаційне забезпечення завдань комплексної системи захисту інформації (надалі – КСЗІ) в автоматизованих системах (надалі – АС) та здійснення контролю за її функціонуванням в СумДУ.
- 1.3. У своїй діяльності Відділ керується чинним законодавством України, загальнодержавною та внутрішньоуніверситетською нормативною базою, даним Положенням. Правову основу для діяльності ВЗіАС – становлять Закон України “Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах”, Положення про технічний захист інформації в Україні, Положення про забезпечення режиму секретності під час обробки інформації, що становить державну таємницю, в автоматизованих системах, Правила забезпечення захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах.

2. Завдання та функції ВЗіАС

2.1. Основні завдання ВЗіАС:

- захист законних прав щодо безпеки інформації СумДУ, окремих її структурних підрозділів, персоналу в процесі інформаційної діяльності та взаємодії між собою, а також у взаємовідносинах з іншими юридичними і фізичними особами;

МОН України	Положення про Відділ захисту інформації в автоматизованих системах	Стор. 2
СумДУ		Версія 01

- дослідження технології обробки інформації в АС з метою виявлення можливих каналів витоку та інших загроз для безпеки інформації, формування моделі загроз, розроблення політики безпеки інформації, визначення заходів, спрямованих на її реалізацію;
- організація та координація робіт, пов'язаних з захистом інформації в АС, необхідність захисту якої визначається її власником або чинним законодавством, підтримка необхідного рівня захищеності інформації, ресурсів і технологій;
- розроблення проектів нормативних і розпорядчих документів, згідно з якими повинен забезпечуватися захист інформації в АС університету та позабазових структурних підрозділів (визначення переліків відомостей, які підлягають захисту в процесі обробки, інших об'єктів захисту в АС, класифікація інформації за вимогами до її конфіденційності або важливості для організації, визначення порядку введення (виведення), використання та розпорядження інформацією в АС та інше);
- підготовка пропозицій щодо забезпечення КСЗІ необхідними технічними і програмними засобами захисту інформації та іншою спеціальною технікою, які дозволені для використання в Україні з метою забезпечення захисту інформації.
- організація та проведення робіт з проектування, розроблення і модернізації КСЗІ, а також з контролю за станом захищеності інформації в АС;
- організація забезпечення виконання користувачами вимог нормативно-правових актів, нормативних і розпорядчих документів з захисту інформації в АС, у тому числі контроль за забезпеченням режиму секретності у разі обробки в АС інформації, що становить державну таємницю та проведення контрольних перевірок за виконанням користувачами АС вимог, норм, правил, інструкцій з захисту інформації відповідно до визначеної політики безпеки інформації;
- розробка нормативних документів, які встановлюють дисциплінарну відповідальність за порушення вимог з безпеки інформації та встановлених правил експлуатації КСЗІ.
- розслідування випадків порушення політики безпеки, небезпечних та непередбачених подій, здійснення аналізу причин, що призвели до них, супроводження банку даних таких подій;
- подання заяв до відповідних державних органів на проведення державної експертизи КСЗІ або сертифікації окремих засобів захисту інформації;
- надання висновків з питань, що належать до компетенції Відділу, які необхідні для здійснення статутної діяльності СумДУ, особливо технологій, доступ до яких обмежено, інших проектів, що потребують технічної підтримки з боку співробітників Відділу;
- організація та забезпечення повноти якісного виконання організаційно-технічних заходів з захисту інформації в АС.

МОН України	Положення про Відділ захисту інформації в автоматизованих системах	Стор. 3
СумДУ		Версія 01

2.2. Функції ВЗіАС під час експлуатації комплексної системи захисту інформації:

- вжиття заходів у разі виявлення спроб несанкціонованого доступу до ресурсів АС, порушенні правил експлуатації засобів захисту інформації або інших дестабілізуючих факторів;
- подання керівництву СумДУ пропозиції щодо призупинення процесу обробки інформації, заборони обробки, зміни режимів обробки, тощо у випадку виявлення порушень політики безпеки або у випадку виникнення реальної загрози порушення безпеки;
- складання і подання керівництву СумДУ акту щодо виявлених порушень політики безпеки, підготовка рекомендацій щодо їхнього усунення;
- забезпечення контролю цілісності засобів захисту інформації та швидке реагування на їх вихід з ладу або порушення режимів функціонування;
- організація керування доступом до ресурсів АС (розподілення між користувачами необхідних реквізитів захисту інформації – паролів, привілеїв, ключів та ін.);
- супроводження і актуалізація бази даних захисту інформації (матриці доступу, класифікаційні мітки об'єктів, ідентифікатори користувачів тощо);
- спостереження (реєстрація і аудит подій в АС, моніторинг подій тощо) за функціонуванням КСЗІ та її компонентів;
- підготовка пропозицій щодо удосконалення порядку забезпечення захисту інформації в АС, впровадження нових технологій захисту і модернізації КСЗІ;
- узгоджування умов включення до складу АС нових компонентів та подання керівництву пропозиції щодо заборони їхнього включення, якщо вони порушують прийняту політику безпеки або рівень захищеності ресурсів АС;
- проведення аналітичної оцінки поточного стану безпеки інформації в АС (прогнозування виникнення нових загроз і їх врахування в моделі загроз, визначення необхідності її коригування, аналіз відповідності технології обробки інформації і реалізованої політики безпеки поточній моделі загроз та ін.);
- інформування власників інформації про технічні можливості захисту інформації в АС і типові правила, встановлені для персоналу і користувачів АС;
- контроль за забезпеченням охорони і порядку зберігання документів (носіїв інформації), які містять відомості, що підлягають захисту
- розробка і реалізація спільно з режимно-мобілізаційним відділом, науково-дослідною частиною, службою охорони університету комплексних заходів з безпеки інформації під час проведення заходів з науково-технічного, економічного, інформаційного співробітництва, а також під час проведення нарад, переговорів та ін., здійснення їхнього технічного та інформаційного забезпечення;
- сприяння щодо технічних та організаційних заходів по створенню і

МОН України	Положення про Відділ захисту інформації в автоматизованих системах	Стор. 4
СумДУ		Версія 01

дотриманню умов збереження інформації, отриманої СумДУ на договірних, контрактних або інших підставах від організацій-партнерів, постачальників, клієнтів та приватних осіб.

- 2.3. Функції ВЗіАС щодо організації навчання персоналу університету з питань забезпечення захисту інформації:
- розроблення планів навчання, підвищення кваліфікації, організація професійної підготовки спеціалістів Відділу та користувачів АС з урахуванням особливостей технології обробки інформації в цій системі, необхідного рівня її захищеності та інших факторів;
 - взаємодія в межах наданих повноважень з державними органами, іншими організаціями з питань навчання та підвищення кваліфікації;
 - участь в підготовці навчально-методичних матеріалів для організації навчання персоналу.

3. Управління та кадрове забезпечення

- 3.1. Керівництво Відділу здійснює його начальник, який призначається на посаду наказом ректора та безпосередньо підпорядковується начальнику ЦТОІС.
- 3.2. Чисельність працівників Відділу, їх посадові оклади встановлюються відповідно до штатного розпису затвердженого ректором.
- 3.3. Функціонування Відділу забезпечується його штатними співробітниками, а у разі потреби іншими особами на умовах сумісництва або шляхом укладання цивільно-правових договорів та угод.
- 3.4. Посадові інструкції працівників Відділу укладаються його начальником та начальником ЦТОІС, погоджуються та затверджуються у встановленому порядку.
- 3.5. З метою забезпечення конфіденційності робіт, які виконуються співробітниками Відділу, при прийомі на роботу (звільненні) вони дають письмові зобов'язання щодо нерозголошення відомостей, що становлять службову, комерційну або іншу таємницю, і які стали їм відомими в період роботи в СумДУ.
- 3.6. Для виконання окремих завдань розпорядженням начальника ЦТОІС можуть створюватися тимчасові проектні (робочі) групи.

4. Організація діяльності

- 4.1. Діяльність Відділу базується на затверджених планах роботи, завданнях вищих посадових осіб та, у встановленому порядку, заявках підрозділів університету.
- 4.2. Відділ співпрацює з іншими структурними підрозділами СумДУ, передусім із режимно-мобілізаційним відділом, відділом кадрів, Центром інформаційних систем, Центром вебометрії та веб-маркетингу, адміністратором доступу до бази ЄДБО, науково-дослідною частиною.

МОН України	Положення про Відділ захисту інформації в автоматизованих системах	Стор. 5
СумДУ		Версія 01

- 4.3. У разі потреби, до виконання робіт, що відноситься до сфери діяльності Відділу, можуть залучатися інші юридичні особи, що мають ліцензії на відповідний вид діяльності у сфері захисту інформації.
- 4.4. Про свою роботу ВЗіАС звітує у встановленому порядку.

5. Матеріально-технічне забезпечення

- 5.1. Відділ розміщується та функціонує на матеріально-технічній базі СумДУ.
- 5.2. Матеріально-технічну базу для забезпечення діяльності Відділу складають засоби захисту інформації, програмне забезпечення, технічне і інженерне обладнання, засоби вимірювань і контролю, відповідна документація, а також інші засоби і обладнання, які необхідні для виконання покладених на Відділ завдань.
- 5.3. Співробітники Відділу відповідають за збереження майна, що є у розпорядженні Відділу. Засоби захисту інформації та захищені засоби, що використовуються співробітниками Відділу при виконанні своїх службових обов'язків, повинні мати одержаний у встановленому порядку документ, що засвідчує їхню відповідність вимогам нормативних документів.

6. Фінансово-господарська діяльність

- 6.1. Фінансування діяльності Відділу здійснюється за рахунок коштів загального та спеціального фонду, у тому числі:
 - отриманих від юридичних та фізичних осіб за надання платних послуг;
 - коштів, які обліковуються на субрахунках інших підрозділів СумДУ (при виконанні відповідних замовлень);
 - коштів від виконання науково-дослідних робіт та грантових проектів;
 - благодійної допомоги від організацій, підприємств, громадян;
 - інших джерел, що не суперечать чинному законодавству України.
- 6.2. Надання Відділом платних послуг, як на замовлення структурних підрозділів СумДУ, так і фізичних і юридичних осіб регламентуються окремими нормативними документами.
- 6.3. Надання платних послуг для фізичних і юридичних осіб може здійснюватися на підставі договорів із замовником, що укладаються та узгоджуються в установленому порядку.
- 6.4. При виконанні науково-дослідних робіт та наукових грантів кошти, обліковуються у встановленому для цих видів діяльності порядку.
- 6.5. Облік коштів від надання Відділом платних послуг здійснюється у встановленому для цих видів робіт порядку на рахунках спеціального фонду університету, у тому числі на відповідному субрахунку ЦТОІС. При цьому:
 - 6.5.1. Вартість платних послуг визначається у відповідності до кошторису, який за пропозиціями начальника ЦТОІС розраховується щорічно (в січні-лютому, а також за необхідності) планово-фінансовим відділом,

МОН України	Положення про Відділ захисту інформації в автоматизованих системах	Стор. 6
СумДУ		Версія 01

узгоджується з відповідними посадовими особами та затверджується ректором.

При розрахунку калькуляції вартості платних послуг враховуються рекомендації Міністерства освіти і науки України, Міністерства фінансів України

- 6.5.2. Оплата послуг Відділу може здійснюватися у безготівковій формі на рахунок СумДУ або до каси університету готівкою у встановленому порядку.
- 6.5.3. Після сплати податків, обсяги яких розраховуються від загальної суми надходжень (якщо це передбачено законодавством), 20% коштів спрямовується на відшкодування загальноуніверситетських витрат щодо забезпечення діяльності Відділу. Відповідна частина коштів спрямовується на оплату праці безпосередніх виконавців робіт, на оплату праці загальноуніверситетських підрозділів (згідно із затвердженою методикою) в частині забезпечення надання платних послуг, на оплату комунальних послуг (визначається з урахуванням показника питомої ваги комунальних послуг у загальному обсязі фінансування університету в попередньому календарному році) та на інші витрати за кошторисом. Частина коштів, що залишилася, спрямовується в частині 20% на додаткове матеріальне стимулювання безпосередніх виконавців робіт, співробітників, у тому числі, інших структурних підрозділів університету, які сприяють виконанню робіт; 80% - на інші витрати, що забезпечують відповідну діяльність відділу.
- 6.5.4. За обґрунтованим поданням начальника Відділу та начальника ЦТОІС з узгодженням із проректором за підпорядкованістю та проректором з фінансово-економічної діяльності, розподіл коштів, наведений у пункті 6.5.3 у вмотивованих випадках може змінюватися наказом ректора.
- 6.6. Бухгалтерський облік та фінансові операції забезпечуються відповідними підрозділами СумДУ. Начальник Відділу відповідає за виконання договірних зобов'язань, контролює рух надходження коштів та їх розподіл, забезпечує складання встановленої фінансової звітності.

7. Права ВЗіАС

- 7.1. Здійснювати контроль за діяльністю будь-якого структурного підрозділу СумДУ у тому числі позабазових та відокремлених щодо виконання ним вимог нормативно-правових актів і нормативних документів з захисту інформації в АС.
- 7.2. Проводити службові розслідування у випадках виявлення порушень.
- 7.3. Отримувати доступ до робіт та документів структурних підрозділів СумДУ, необхідних для оцінки вжитих заходів з захисту інформації в АС та підготовки пропозицій щодо їхнього подальшого удосконалення.

МОН України	Положення про Відділ захисту інформації в автоматизованих системах	Стор. 7
СумДУ		Версія 01

7.4. Здійснювати контрольні перевірки стану захищеності інформації в АС.

8. Прикінцеві положення

8.1. Відділ створюється, реорганізується, ліквідується наказом ректора або наказом ректора за рішенням Вченої ради. В такому ж порядку вносяться зміни та доповнення до Положення, затверджується його нова версія, або Положення скасовується.

8.2. Положення вводиться в дію з дня його затвердження наказом ректора.

РОЗРОБЛЕНО:

В.о. начальника ЦТОІС

А.Л. Дедков

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з НПР

В.О. Любчак

Проректор з НПР

В.О. Касьяненко

Юрисконсульт

О.М. Кузікова